

POSTANOWIENIE

18 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 18 grudnia 2023 r. w Warszawie
wniosku Banku spółki akcyjnej w W.
o zbadanie spełnienia przez SSN X.Y. wymogów niezawisłości i bezstronności w
sprawie III CZP 59/22
z powództwa K.W. i M.W.
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
o zapłatę

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

Pismem procesowym z 4 grudnia 2023 r. pozwany Bank S.A. w W., na podstawie art. 29 § 5-7 i 9 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1093 ze zm.; dalej: u.SN), wniósł o stwierdzenie, że sędzia Sądu Najwyższego X.Y., wyznaczony do składu 7 sędziów w sprawie o sygn. akt III CZP 59/22, nie spełnia wymogów niezawisłości i bezstronności, z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu, tj. o stwierdzenie istnienia sprawie przesłanek, o których mowa w art. 29 § 5 u.SN.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek podlegał odrzuceniu.

Zgodnie z art. 29 § 5 u.SN dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Artykuł 29 § 9 u.SN nakazuje zaś, by wniosek o zbadanie ww. wymogów czynił zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierał: 1) żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w § 5; 2) przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie. Natomiast stosownie do art. 29 § 10 u.SN wniosek niespełniający wymagań, o których mowa w § 9, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny.

Co istotne, zgodnie z art. 29 § 6 u.SN wniosek o stwierdzenie przesłanek, o których mowa w § 5, może być złożony wobec sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wyznaczonego do składu rozpoznającego: 1) środek zaskarżenia; 2) sprawę dyscyplinarną; 3) sprawę o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury; 4) sprawę z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczącą sędziego Sądu Najwyższego; 5) sprawę z zakresu przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku.

Bez wątpienia wniosek pozwanego nie odnosi się do żadnego z powyżej wskazanego przypadku. Sędzia objęty wnioskiem został wyznaczony do rozpoznania sprawy o sygn. III CZP 59/22, w przedmiocie zagadnienia prawnego przedstawionego przez trzyosobowy skład Sądu Najwyższego, rozpoznającego skargę kasacyjną wniesioną w sprawie z powództwa K.W. i M.W. przeciwko pozwanemu. Bez znaczenia pozostaje, że samo zagadnienie prawne wywodzi się ze sprawy wszczętej na skutek wniesienia skargi kasacyjnej, a więc środka

zaskarżenia. W trakcie badania dopuszczalności wniosku o zbadanie spełnienia przez Sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności należy bowiem brać pod uwagę konkretnie środek, który inicjuje dane postępowanie w sensie ścisłym. Nie powinno budzić wątpliwości wnioskodawcy, że w sprawie o sygn. III CZP 59/22 tym środkiem nie jest skarga kasacyjna, ale postanowienie trzyosobowego składu Sądu Najwyższego. Skarga kasacyjna została złożona, ale w sprawie o sygn. II CSKP 55/22.

Analiza art. 29 § 6 u.SN nie daje podstaw do uznania, aby zamysłem ustawodawcy było, aby w sytuacji takiej, jaka zaistniała w niniejszej sprawie, stronie również przysługiwał wniosek o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogu niezawisłości i bezstronności. Konkluzja taka wynika nie tylko z literalnej wykładni powyższego przepisu, ale i z zastosowania celowościowej jego wykładni. Poza ściśle określonymi kategoriami spraw dotyczących sędziów Sądu Najwyższego albo sędziów lub prokuratorów (a także asesorów), w pozostałych przypadkach chodzi wyłącznie o rozpoznanie środka zaskarżenia. W odniesieniu do postępowania w przedmiocie podjęcia uchwały nie mamy do czynienia z rozpoznaniem sprawy lub środka zaskarżenia wniesionego przez stronę, ale rozpoznaniem zagadnienia prawnego, które ma charakter abstrakcyjny, ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia. Nie chodzi zatem o sytuację prawną stron w konkretnej sprawie.

Reasumując, nie ma podstaw do zastosowania rozszerzającej wykładni art. 29 § 6 u.SN, w związku z czym wniosek pozwanego – jako niedopuszczalny – podlegał odrzuceniu, na podstawie art. 29 § 10 zd. 2 u.SN.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia.

[P.L.]

[ms]